

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dokes, Hansrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelka
Nachfolger; Anton Oppelka, J.
Dannoccy, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Havas, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoys & Liepmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o săptămână 8 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicități mai dese după
tarifă și învaloare.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 12)

„Gazeta” iese în săptămânul
Abonamente pentru Anstro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. colectorilor.
Amplasamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 68.—Anul LIX.

Brașov, Duminecă, 24 Martie (5 Aprilie)

1896.

Din cauza sfințelor sărbători țiarul nu va
apăre până Mercuri seara.

O sărbătoare a tinereții.

Brașov, 4 Aprilie n. 1896.

Peste câteva zile va serba tinerimea română din Viena un jubileu, care merită luarea aminte a tuturor Românilor.

Azi, în ajunul Invierii, se implinesc douăzeci și cinci de ani de când membrii societății academice social-literare „România-Jună” din Viena s’au întrunit pentru ca să ia la cunoștință, că statutele acestei Societăți au fost aprobate de guvernul provincial al Austriei de jos.

Prin întemeierea societății „România-Jună”, ce avea să întrunească pe toți studenții români, cari veniau din ținuturile și țările locuite de Români, ca să se adape la isvorul științelor dela universitatea din vechia Vindobona, capitala Austriei, s’a făcut un mare pas înainte în folosul educațiunii în spirit național românesc al tinereții noastre; printr’insa s’a creat în Viena un centru puternic literar-național pentru tinerii studenți români de pretutindeni, o legătură de unire și de frăție între ei, care trebuia să se reverse binefăcătoare sa lumină asupra întregului popor român.

În împrejurările însă, în cari s’a săvârșit din toamna anului 1869 până în primăvara anului 1871 concentrarea studențimei române din Viena în această societate academică, înființarea ei a avut o îndoită însemnătate națională.

Junii români academici din Viena se întruniau după vechiul obicei din când în când la universitate în câte-o „adunare generală”, care era presidată de unul dintre cei mai vechi și stimați ai lor, de un Senior al studenților, și în aceste adunări se discutau toate chestiunile, ce interesau tinerețea din punct de vedere național.

Acest Senior era președintele tinereții la toate ocaziunile când se trata de un pas comun al tinereții. Serbarea ajunului anului nou era însă aproape singura ocaziune, care întrunea pe toți studenții români împreună cu membrii iubitori de neam ai micii colonii române din Viena.

Studenții universitari români nu erau p’atunci organizați între ei. Acea presidenție onorifică a Seniorului lor era singura legătură între ei.

După ce înse s’a creat în Austria legea de întruniri, pe la începutul erei dualistice, s’au gândit și junii academici români a se organiza în societate academică, după exemplul tinereții germane și slave.

Când a fost însă să se ia o hotărâre comună într’o adunare generală, s’au ivit deosebiri de vederi cu privire la organizare, la statute etc.

Iritațiunea, ce cuprinsese pe Români din monarhia în urma marilor și neașteptatelor schimbări interioare politice, ce se sevăreau în monarhia în paguba intereselor de viață ale românismului, se străplântase și asupra tinereții, în care se oglinda în mic lumea românească de acasă.

Iute de fire, cum sunt tinerii, n’a trebuit mult, ca să se nască un conflict între cei mai bătrâni, cari erau mai conservativi, și între cei tineri, cari erau mai numeroși și cereau ca organizarea societății să nu se estindă decât asupra studenților și să se facă pe bazele cele mai liberale. Astfel s’a format o dréptă, o stângă și chiar și o stângă extremă între junii români academici și rezultatul a fost, că s’au desbinat și au înființat două societăți. Una se numia „Societatea literară-scientifică a Românilor din Viena”, cealaltă, careia i-s’a dat un caracter exclusiv studențesc, s’a numit „Romania”, după analogia so-

cietăților de studenți germane, precum „Saxonia”, „Germania” etc.

Acastă stare de lucruri a durat vre-o doi ani. Dér îndată dela început s’au aflat între membrii ambele societăți între petrunși de înalte sentimente naționale, cari și-au pus în gând a face tot ce numai era cu putință spre a uni pe junii români academici într’o singură societate, readucându-i astfel la matca solidarității.

Și geniul bun românesc li-a stat întru ajutor acestor tineri apostoli ai unirei între frați și li-a ajutat. Încă în toamna anului 1869 s’a recunoscut de adunarea generală a tuturor tinerilor români din Viena necesitatea, ca amândouă societățile să se unescă într’una, pe temeiul principiului parității.

De atunci însă a mai trecut un an și mai bine până când junimea s’a putut înțelege și asupra modului de-a executa acea nobilă hotărâre.

Amândouă societățile s’au contopit într’una singură, în „România-Jună”.

A fost o dispută mare pentru numele, ce avea să se dea noiei societăți. Ca paritatea să fiă perfectă, cei dela „Societatea literară-scientifică” cereau să se dea societății un nume cu totul nou, care să nu reamintescă nici una din cele două grupări de mai înainte. A învins însă dorința majorității, ca să fiă păstrată numirea „România”, însă ca semn, că este o societate nouă, să se dăcă „România-Jună”.

Astfel junii români academici din Viena s’au unit cu toții pentru unul și același scop și s’a stabilit între ei în mod durabil, ca principiu conducător în lucrarea comună pentru înaintarea culturii naționale, principiul unității și al solidarității.

Luptând astfel în contra spiritului de separațiune și de desbinare între fiil aceluiași neam, junimea noastră a înălțat înainte cu un pătrar de veac în vechia metropolă

a monarhiei mândrul drapel, pe care stă scris cu litere de aur strălucitoare: „Uniți-vă în cuget, uniți-vă în simțiri!”

Cu această devisa și-a inaugurat „România-Jună” activitatea sa și decât vom privi la cei douăzeci și cinci de ani trecuți, la spiritul iubirei de neam, ce ea l’a propagat în cursul acestor ani, la acele pleiade mândre de tineri, cari de atunci încôce, ieșind din sinul ei și înprăștiindu-se în toate cele patru unghiri, astăzi sunt membri folositori ai societății din patria lor, fii credincioși ai poporului, patrioți și naționalisti infocați, decât, dăcem, vom avé în vedere acest măreț rezultat, atunci trebuie să dăcem, că binecuvântate au fost stăruințele acelor tineri, cari în anii 1869/70, cu inima ridicată peste ori-ce patime, au pus temelia unei durabile și sincere înfrățiri între junii români academici din Viena.

Și nu este mirare, decât modesta și pacinica lucrare socială-literară în sinul societății „România-Jună” a avut un efect atât de binefăcător mai ales pentru acea pătură de tineri, cari veneau la universitatea din Viena fără de cea mai mică pregătire pentru chiamarea lor naționalistă română și cari adese-oricând nu puteau vorbi bine, necum să scie scrie românesc. Pentru aceștia — între cari mulți frați Bucovineni — România-Jună a fost adevărată școlă naționalistă și mulți au să-i mulțumescă, că au fost salvați pentru viața națională, pentru care decât le lipsea acest razim, ar fi fost azi pête cu totul pierduți.

Universitatea din Viena cu mișcarea viuă a tinerilor de toate naționalitățile din întreaga monarhia și din străinătate, cari o vizitează în număr mare, cu caracterul ei mai tolerant în privința națională, era terenul cel mai priincios și pentru desvoltarea simțului național românesc. Era lipsă numai de un mediu,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Din obiceiurile dela Paști ale Românilor din comuna Grid.

„Christos a înviat” sună de pe buzele Creștinilor, când se întâlnesc în ziua de Paști; clopotele bisericii vestesc de bucurie, că ziua aceia e și de sărbătoare. Tot fețe senine întâlnesc. Cu „Christos a înviat” își dau ómenii binețe.

Tinerii sunt plini de bucurie; inima le bate cu mai multă putere; postul lung, prea lung, a trecut și cu el totă sârbezania lui.

Odiuna din ziua I de Paști întăresce pe tineri pentru a doua zi.

Córdele lăutei țiganelui sună azi cu o plăcere olympică pentru ei; totul e musică și poezie în această zi. Strinși în horă pe șoptite vorbesce feciorul cu fata; bătrâni stau de o parte și privesc; „babele” satului găsesc aum materie de elevetit. Jocu! de căpete ună însă e „Ardeleanu”. Cu o înțelă apropietă, netitoare flăcăul își satis-

face inima lui sburdalnică; cu o mândrie vrednică de strămoșii săi, cu fruntea înălțată, cu privirea învăpăiată execută ritmic cântecul lăutei:

„Di țigane
Că-ți dau carne...”

Glumesce feciorul sigur fiind de dibăcia sa. Dér jocul fără fată e ca nunta fără lăutar. În te uită, cât de pătimaș privesce feciorul pe fată, cu care vré să jõe. Ea l’ înțelege și-i reîntorce aceeași privire. Amândoi mână în mână se simt bine, ér cât de bine se simt numai ei ar putea-o spune. După ce au jucat un timp óre-care în cerc (fata se pórta de degetul inelar) feciorul se învêrtesce cu fata. Cu inete proprie lui, își trece feciorul brațul drept de după talia fetei și:

Sêrută-mê puiculiță
Că ești dulce la guriță
— Sêrută-mê badișor
Că de nu mē sêruți, mor.

Dér... lăuta încetă... Acum se adună toți tinerii la un loc în mijlocul cercului unde au jucat, și ține-te la glume... Bêtră-

nilor le saltă inima de bucurie, de bucuria tinerilor.

Împrejurul jocului băștandri și băeți să încercă a juca și ei; veseli, sburdalnici, sglobii cu „ouă roșii” în mână, să jõe de-a prinsele, cu pila etc.

Ouăle roșii jõe mare rol; cu ouă roșii ciocnesc băeții în ou roșu să încercă mic și mari a implânta un crețar, și... cu ouă roșii mulțamesc pentru joc fetele la feciori. Fata dă câte două seu trei pãrechii de ouă roșii aceluia, cu care a jucat; preferință au și aici, „cei mai drăguți” bună óră decât Mariei îi place de Florin atunci ea a „încondeiat” cât s’a putut de frumos patru onș de găină și două de gâscă. Feciorul într’un limbagițu simplu dér poetic îi mulțamește; complexanța se înțelege, că nici aici nu lipsesce.

Un obicei cu mult mai interesant și mai însemnat decât acestea e „Plugarul”. Êtă în liniamente generale felul cum se manifestă la noi în comuna Grid acest obicei.

Cel care ese mai întâi primăvara la

arat (de regulă e fecior mai vârstnic) să numesce „Plugar”. Feciorii (de jos) să duc la el și-l încunoscințeză despre acesta, ceea ce el ia la cunoștință. A doua zi de Paști dimineța „Plugarul se ascunde”, ca să nu-l pôtă găsi curând feciorii, când vor veni să-l caute. Aceștia încă să presintă și caută în toate locurile, până ce îl găsesc (în șop, sub fân, la cătușe seu airea). Patru dintre cei mai voinici feciorii, cari sunt aleși, îl duc pe „plugar” pe umere pe o grapă cu colți de lemn, până la vale, însoțiți fiind de lăutar. Costumul lui e simplu. Peste hainele din zi de lucru se îmbracă cu o zeche și asta o încege cu holdă verde; tot astfel își încege și pãlăria; stă în picioare pe grapă și spre a-și ținea ecuilibrul să razimă cu un furcoi.

După-ce conductul a ajuns la vale, pune pe „plugar” cu grapa pe țormur. De aici „plugarul” intră în vale, dăce un „Christos a înviat”, apoi un „Tatăl nostru” și în loc să-și facă cruce cu mâna, o face acesta lăsându-se cu tot corpul în apă mai întâi spre răsărit, apoi în celelalte părți ale orizontului.

care se aibă putere atractivă și cultivătoare și acest mediu a fost societatea „România-Jună“.

Acolo, unde au rămas reminiscențele simțului înflăcărat românesc al unui George Lazăr, Maiorescu, Laurian, Papiu Ilarian etc., nu putea să se încuibă spiritul infect anti-național, și astfel „România-Jună“ poate privi cu mândria la trecutul ei, care face cinste neamului românesc.

Dacă totuși fiind-că nimic nu este perfect în lumea aceasta, se va găsi, că numita societate n'a atins încă idealul, ce și l'au fost zugrăvit în sufletul lor cei ce au așezat temelii ei, aceasta, ca multe altele, avem să o mulțumim de sigur numai vitregității timpurilor și a împrejurărilor, prin care cu toții am trecut în acești două-deci și cinci de ani.

Neajunsurile, cu care ne-am luptat și ne luptăm noi cei de acasă nu puteau să ne influențeze asupra mersului dezvoltării naționale a tinerimei noastre studioase și să o oprască ori să o opăcescă adese-ori în avântul ei ideal național.

Fost'au în acest pătrar de secol momente, în care se cerea, ca spiritul național al tinerimei noastre să planeze sus în înălțimele senine ale idealelor, ce trebuie să ne însuflețescă pe toți deopotrivă în luptele noastre pentru existența națională, era nu să se coboare în regiunile de jos ale curentelor vremelnice, infectate în mare parte de patimele celor ce le fac.

Dăr, cum am dīs, tinerimea noastră dela universitățile din monarhia este așa dīcēnd un reflex al lumii române de acasă și deci nu e mirare, că neajunsurile de acasă adeseori îi acată în sborul ei greutatea de plumb.

Ce se mai dīcem într'o epocă, când scōla naționalistă, singură, de care avem lipsă și care ne pōte mântui în uriașa și neegala luptă, ce trebuie să-o purtăm pentru limbă și naționalitate, a ajuns să fiă declarată ca anticuată chiar și de nīse bărbai erudiți ai noștri și când doctrinele laxe și descompunētore ale acestora au aflat discipul și între tinerimea noastră?

Nu voim însă să aruncăm nici cea mai mică umbră asupra seninei serbări a tinerilor români din Viena.

Ceea ce am atins aici nu este decât o dorință pentru viitor, ca să se realizeze în tōte privințele așteptările, ce le punem noi în educațiunea națională a tinerimei române în genere și urarea, ca să se fiă dat nouē celor de acasă, bărbaiților esperti înrolați în serviciul causei naționale, a veni în ajutor

tinerimei și a da însuflețirei ei curate o direcțiune sănătōsă, direcțiunea adevērată, care să-o avēnte puternic în sborul mândru al aspirațiilor ei și să-i terescă inima de veninul ori-căror înfruriri, străine de firea și de gândirea curată a Românilui.

Conduși de acēsta speranță și credință și adēnc mișcați salutăm cu iubire pe junii noștri academici din Viena în ajunul frumoșei și înălțătōrei lor serbări.

Ea este și serbarea noastră a tuturor, este o serbare, ce ne face să privim cu mai mare încredere în viitorul națiunei noastre, căci „unde bate inima junimei acolo este spiritul viitorului!“

Revista politică.

Banffy și Români. Ori cātă silință își dă ministrul-președinte unguresc br. Banffy să rupă legăturile frățesci dintre Români și săi facă neputincioși în susținerea luptei pentru limba și naționalitatea noastră, șovinistii unguri încă tot nu sunt mulțumiți. Ei înfățișeză lucrul astfel, ca și cum numai Banffy ar fi de vină, că noi mai esistăm încă pe acest pământ. Așa de exemplu „Magyarország“ în numărul său mai nou publică un astfel de articol de fond, în care face imputări aspre lui Banffy, că sub stăpânirea lui Români își jōcā mendrele cum le place și el nu-i în stare să le facă nimic.

Nici-odată dīce fōia ungerescă, afacerea împăcării naționalităților dela 1849 încōce n'a stat așa de rău, ca astăzi, sub stăpânirea de aprōpe un an și jumătate a lui Desideriu Banffy. În România, în loc de o partidă, astăzi sunt două partide, cari aștā pe Români noștri de aici în contra statului maghiar. Foile pin România fără deosebire varsă foc asupra a tot ce-i unguresc și agenții români fără astēpēr își dau silința de-a informa gazetele dinafară după capul și în spiritul lor. Partida națională română disolvată prin Hieronymi și comitetul din Sibiu al acesteia, neincetă dā doveți pipăibile, că „deu el esistă încă“ etc.

Intre altele mai amintesc fōia ungerescă și de protestele Românilor de prin adunările comitatelor îndreptate contra mileniului și alte multe, prin cari vrē să arate, că Banffy „nu-i destul de aspru“, față cu națiunile nemaghiare. Ar dori șovinistii unguri, ca Banffy să ne pună pumnul în gură și să ne mai lase nici să grăim, nici să facem nimic, ce n'ar fi pe gustul maghiarisatorilor. Ar și face-o Banffy bucurios, numai că nu pōte, cāt pōte el face.

Când se vor face nouēle alegeri de deputați? Ministrul președinte Banffy spusese cu câte-va săptămâni înainte, că alegerile de deputați pentru un nou period de 5 ani se vor face numai în primăvera anului viitor și că deputații de acum vor putē să rămână la locul lor până în Februarie anul viitor. Față cu aceste promisiuni ale lui Bānffy, fōia ungerescă „Magyarország“ cuprinde lumea cu scirea, că dieta va fi disolvată în scurt timp și că nouēle alegeri de deputați se vor face la sfirșitul lui Iunie, ori la începutul lui Iulie. Fōia ungerescă dīce, că scirea a luat-o din isvor vrednic de încredere și stă să jure, că este adevērată. Fōia catolică „Alkotmány“ dīce, că scirea acēsta pare a fi aprōpe de adevēr, și îndēmnă pe catolicii să-i să se pregătēscă din tōte puterile pentru viitōrele alegeri. „Budapesti Hirlap“ însă nu crede, că s'ar putē disolva camera așa curēnd, dēr vorbelor lui Banffy, că alegerile nu se vor face până în primăvera viitōre, nu le dā nici fōia acēsta credēmēt.

Pregătiri pentru mileniu. Foile ungeresci se ocupă dīnic cu marile pregătiri, ce se fac pentru serbarea mileniului. De-o parte se clădesc șcōle pentru maghiarisare se ridică monumente pentru preamărirea Ungurilor, de altă parte slujbașii de prin comitate se vīrcolesc să maghiarizeze numele satelor și-ale omenilor. Toți notarii, cari n'au nume ungeresci, au fost provocați să-și maghiarizeze numele pentru „cinstea“ mileniului, la Maramureș cei din fruntea comitatului au luat mēsură pentru maghiarisarea numelor comunelor.

Simt și Ungurii chiar, că aceste bațocuri sunt prea cutezate și se tem, de rău. Foile lor sunt pline de plāngeri, când în contra Românilor, când a Sērbilor, când a antisemiților din Viena, despre cari se tem, că vor turbura serbarea mileniului cu proteste și demonstrațiuni. Mai rău îi supēră însă faptul, că chiar și partida ungerescă catolică, numită „partida poporală“, își bate joc de mileniu și dīce, că acesta e aranjat de Jidanī, cari vor numai să facă specule. Cu alte cuvinte, se tem cei cu musca pe căciulă, că mileniu pe lângă „cinste“, va aduce și rușine pe nasul celor ce îl aranjiează.

Teologii sērbī din Belgrad au aranjat un mare meeting cu scop de-a demonstra pentru patriarhul sērbesc Brancovici, dela Carloveț, care în conferența sērbescă, ce a conchiămat-o dīlele aceste ministrul-pre-

ședinte Bānffy la Budapesta a stărut pentru drepturile bisericesci sērbesci și n'a voit să se plece cererilor unguresci. În urma acēsta, directorul și mai mulți profesori ai seminarului din Belgrad au fost dați afară din post. E mare ferbere în Belgrad din cauza acēsta.

Mileniul și Români din România.

Diarul democrat-radical „Ziua“ din Bucuresci scrie un articol interesant, intitulat „Mileniul“, din care reproducem următōrele:

După ce arată, că Ungurii cu drept cuvēt pot fi mândri când se gândesc, că din tōte popōrele barbare asiatiche, oari au nāvălit în Europa între veacul al 4-lea și al 9-lea, ei sunt singuri cari au înaintat mai mult în inima Europei și cari au isbutit a înființa un regat, care astăzi ține sub stăpânirea sa popōre de origine europēnă, precum sunt Români, Sērbii, Croații etc., continuă astfel:

„Este însă cunoscută îngāmfarea maghiară; tōtă lumea știe, că cu Maghiarul cel mai cult, când e vorba de patriă și de naționalism, nu se pōte vorbi cu imparțialitate și obiectivitate.

Maghiarii nu sunt numai ceea-ce în franțuzesce se dīce chauvins; ei sunt nebuni, turbati, când e vorba de limba, de nația, de țera, de statul lor.

Din cauza acēsta, ei, pe pragul de a sērbători mileniul, au o supērare, care merge în unele momente până la furiă. Supārarea le este causată de atitudinea pe care o au și o vor păstra, de sigur, popōrele nemaghiare, cari fac parte din regatul Sfântului Stefan. Sunt furioși Ungurii pentru ce Români, Slavonii, Sērbii, Croații, Sașii etc., nu simt aceleași transporturi de bucuria cu dēnșii; sunt amenințători aceași Unguri când constată, că popōrele ținute în stare de dependență nu se pregătesc a serba cu entuziasm mileniul venirii în Europa a apāsătorilor lor seculari!...

Intru atāta trufia și patriotismul îi orbesc, încāt Ungurii nu-și pot esplica de loc acēstă rezervă din partea popōrele apāsate; ei consideră acēstă rezervă ca o provocare la adresa lor, ca un ultraj adus bucuriei lor milenare!

Ce ar dori Maghiarii? Ar dori ca cele un-spre-dece milioane de Nemaghiari să ia parte la acēstă serbare națională ungerescă și să se intrēcă cu Ungurii chiar în entuziasm și patriotism!...

Și orbirea lor este așa de mare, încāt nu pot înțelege, că popōre cum e d. es. cel românesc, care duce de veacuri o luptă dīnică pentru a-și putē păstra limba și naționalitatea, și pentru a nu fi stinși de pe fața pământului, nu pot, nu au dreptul de a participa la bucuria acelora, dela cari vine tōtă silnicia actuală a situației lor.

După acēsta începe lucrul hazliu, „plugarul“ ese din vale spre a-și trage grapa în vale, pentru-că el numai la aceea să nī-suesce, ca grapa să și-o aibă lângă sine, și spre scopul acesta începe a stropi pe cei din prejur; își trage grapa; cei 4 feciori sar la el și îl trātesc în apă, dēcā îl pot, ér dēcā nu, atunci să luptă crāncen până ce-l cufundă în apă. Feciorii es afară și după ei „plugarul“, care apoi să sue pe grapă și ast-fel să reīntore acasă.

Feciorii toți să duc acum la „plugar“ unde după mai multe urări să pun la masă.

Despre originea acestui obicei n'am putut afla alta, decât, că datēză din moși și strămoși. „Așa ne-am pomenit“ — mi-a rēspuns un respectabil bētrān. Mai în tōte comunele din „Tēra Oltului“ e acest obicei, dēr să înțelege, că în diferite locuri în diferite moduri. d. e.

În „Fântāna“ în loc să-și încingă pālăria cu holdă pun un colac și în vērful lui un ou roșu, ér după el pocnesce cu un biciu mare etc.

Eu cred, că e ori de origine romană,

ori de origine slavă. Că e de origine străveche nu mai încape îndoială și de bună sēmă stă în legătură cu miturile (dēcā cum-va nu e o directă rămășiță a acestora) despre dēul câmpului. Că așa e, o deduc eu din credința, ce am audīt esprimāndu-se: „În anul āsta nu s'au făcut bucatele, fiind-că n'a fost „plugar“ (ori că în āst an „plugarul“ n'a urmat tōte datinele).

Ori cum ar sta lucrul, eu am firma convingere, că obiceiurile mai sus indicate snt de o origine străveche; isvorul lor trebuie căutat departe în stratul roman supra pus celui dacic, ori dēcā aici nu-l aflăm, la tot cazul îl aflăm între imprumuturile noastre dela slavi.

Aceste obiceiuri sunt o dovadă nerēsturnabilă despre puterea de conservare a poporului nostru românesc. Inzadar să sīlese dușmanii noștri a ne opri dela aceste obiceiuri, căci inima și simțul nostru românesc, nici-odată nu va fi unguresc.

Petru Boeriu,
învētator.

Mitropolitului Arcadie Ciupercovici.

Ađi e dī de bucurie
Dela Nistru la Carpat
Tēra e în veselie
Doliul ađi s'a ridicat.

Vēduvă Mitropolie
Saltă că te-a ascultat
Dumneđeu și ți-a dat ție
Pe cel ce l-am așteptat.

Vin Arcadiu, vină Mire
Noi cu dor te-am așteptat
Adā'n țēră fericire,
Fii pārinte-adevēr.

Pentru legea strămoșescă
Pentru scump poporul tēu
Luptă, ca să înflorēscă
Asta vrē și Dumneđeu.

Și atunci al tēu nume
Fiă-care va slăvi,
Ca'ai știut pe astă lume
Archiereu vrednic a fi!

Or. Dljanschi,
preot.

Mustrarea cugetului (conștiinții).

În ziua de Probeje vor fi trei-deci de ani, de când a fost la noi în sat o grozăvenia de foc, cum n'a mai fost din 48, când cu resmelița arsese satul mai bine de jumătate. Acum în ziua de Probeje, a ars o uliță întregă, u'ița bogăților.

N'oiu uita pān'oiu pune mēna pe piept ce grozăvenia fū atunci. Era chiar cruce amiedă-đi când a isbucnit focul și pe la ojină când a prins o plōiă mare și dēsă—întregă ulița bogăților era un câmp gol, acoperit de cenușă; numai ici coala mai fumegea câte o talpă de casă ori câte-o onună de șură, care nu apucase a se consuma încă. Omenii āmbiau zăpăciți, copii țipotiau, muerile-și frāngeau mēnile și āmbiau ca buigate de cap de icf până colo. Nu cunoseau bine nici locul casei, că și gardurile și stălpii porți — arseseră. Cāt e din piață, dela grajdur^{cu} armāsărilor împēratesci, și până la gⁿⁱresă, cea pūșă a lui Bota Alexa, nu e^{ar} un câmp gol de amēndouē părțil — u împistritat cu căpițe de cenușă — lin casele, șurile, grajdurile, clăil — rile arse.

Acosta este mai mult decât șovinism, este lipsă de delicateță, lipsă de conveniență.

Este ca și cum Germania anul trecut, s'ar fi creșut jignită în demnitatea ei, pe motivul, că Franța nu a participat la serbarea de 25 de ani a înființării imperiului și a victoriilor repurtate în 1870!

Prin urmare, conduita ce Români au a ținut în regatul Ungariei față de mileniu este clară.

Dér noi, noi din România liberă, ce trebuie să facem? Ce conduită să ținem? Aici, o distincție se impune.

Statul român este în relații, decât nu bune, cel puțin de curtență cu regatul ungar; ori câte ar fi motivele noastre de nemulțumire contra Ungurilor, guvernul român ca și cel unguresc a căutat a întreține acele relațiuni.

Prin urmare, nici nu incapa indoială, că invitații fiind în mod oficial ca și toate celelalte popore la mileniul unguresc, guvernul român nu are nici un motiv oficial de a refusa. *El poate refusa invitația numai în cazul când ar găsi vre-un motiv plausibil în o eventuală atingere a susceptibilității statului nostru independent ca atare.*

Sunt politice internaționale la cari nu te poți sustrage. Așa, Franța și-a trimis flota la Kiel când cu deschiderea canalului nordic, măcar că totă lumea șoie, cari sunt sentimentele reciproce ale Germaniei și ale Franței.

Fiind însă, că aceste țări au relații de curtență între ele, era cu neputință un refuz oficial din partea Franței.

Politica și politeța impune guvernului român aceeași linie de conduită.

Dér decât guvernul nostru este obligat ca să participe la aceea serbare — o repet, în cas când nici un *motiv plausibil* nu s'ar opune — nu e același lucru cu publicul român, cu noi cetățenii.

Noi avem nu numai dreptul, *dér chiar și datorită de a nu participa prin prezența noastră în capitala Ungariei, la veselia maghiară.*

Români, ca particulari, nu au ce căuta la Pesta. A ne duce acolo cu miile sau cu sutele, este a comite cel puțin o nedelicateță față de frații noștri de dincolo, cari consideră zilele de sărbători maghiare ca zile de mâhnire pentru ei.

Urmând astfel, ne vom îndeplini pe de-o parte o datorită strict oficială față cu un vecin cu care avem relații de curtență, și în același timp vom lua parte prin rezerva și abținerea noastră a particularilor dela serbarea mileniului, la protestarea, pe care Români de dincolo au dreptul și datorită să o facă.

SCRIRILE ZILEI.

— 23 Martie.

În ajunul S-tei Invieri dicem cetitorilor noștri și tuturor Românilor de bine un puternic: *Christos a înviat!*

Preste 40 de familii rămăseră fără adăpost, fără o bucatură de pâine, fără ceva de dulce, cei mai mulți rămăseră numai cu ce era pe ei. Mai mult de 400 vite cornute nu soiau unde să tragă, când veniră s'era din câmp, nici un par, de care să lege, nu rămăsesse, nici un semn — unde să se soie opri. Multe vaci nu aușiră nici răgetul vițelilor lor, că și aceia căduseră jertfă focului aceluia grăznic. Apoi, minunea minunilor, gândiai că-i făcătura, că chiar atunci și oamenii erau toți împrașcși, unii pe la vîi — să vedă ce este p'acolo, muerile — cele mai multe erau la câmp să vedă decât fusolea-i oaptă, să mergă a doua și o culegă. Așa, când isbucni focul, erau p'acasă mai numai babele și copiii cei mici. Pe lângă aceea, în ziua de Probeje — când se probodesce frunza și ierba de prind a galbini — p'acele vremi nici tineretul nu era în sat, că nu juca ca acum, când și în posturi joca. Așa stând treba n'a fost cine să iee repede măsurile de stingere, ér fiind-că suflase un vînt lin de cătră răsărit, focul se încinse în drépta și 'n stînga și merse p'arjol, ca într'un câmp, unde ni-

Jubilenul „României-June“ se va serba în zilele de 9—11 Aprilie n. c. sub potectoratul d-lui N. Dumba, membru în Senatul imperial, distinsul cetățen al Vienei.

— o —

Cine dă mai mulți soldați? Revista oficială militară „Reichswehr“ din Viena publică o statistică a asentărilor în cei 40 de ani din urmă. Din această statistică se vede, că *cei mai mulți și mai buni soldați dintre toate poporele monarhiei noastre îi dau Români.* Tot la o miie de tineri asentăți, Români dau 386 de ostași, Croații 359, Ungurii 340, Slovenii 285, Slovaci 268, Polonii și Boemii 251, Nemții 244. Cei mai voinici sunt deși Români.

— o —

O nouă reuniune românescă de consum. Harnicii Români din Făget, în Banat, după ce cu patru ani înainte înființaseră banca „Făgetana“, acum s'au constituit și într'o reuniune de consum, deschișând o frumoasă prăvălie românescă, care are peste 3000 de acționari. Dacă Români din Făget și jur vor cumpăra cele trebuincioase numai dela această prăvălie, în scurt timp se vor scapa de toți Jidanii și speculanții streinii, cari până aci trăiau și se îngrășau de pe spinarea lor. Ajute Dumnezeu, ca așa să fi!

— o —

Cununii eterne. La Brașov s'a făcut începutul cu cununile eterne, cari constau adeocă în aceea, că în loc de-a pune câte-o cunună de flori pe sicriul amicilor răposați, cari costă sume de bani, se adaugă prețul lor la un fond, din ale căruia interese se impart ajutoare pentru scopuri culturale și de binefacere, ér pentru sufletul celor răposați se face în fi-care an câte-un parastas, pomenindu-se numele lor. Esempul Brașovenilor a fost urmat și de Români din alte părți, cari au făcut asemenea, ér acum în urmă și Români bucovenii, la indemnul societății politice „Concordia“, au hotărit să eternizeze pomenirea fericitului Ianou cav. de Zolla, nu prin cununii trecătoare, ci prin înființarea unei fundațiuni culturale, care să poarte numele lui. Până acum s'au și adunat pentru această fundațiune 942 fl. și 4 galbeni. Asemeni eseemple ale Românilor cu dare de mână ar pute da indemn și țerănilor, ca să mai lase din risipele cele multe, ce le fac cu „pomenile“ și în loc de-a risipi banii cu vinars pentru ospătarea bețivilor, mai bine să fa-ă alte fapte frumose pentru pomenirea celor răposați.

— o —

Înșelătoria la joc de cărți. Sunt numai câte-va zile, de când Dăniel, nepotul ministrului ungar de comerț, a fost prins cu înșelătoria la joc de cărți și étă că acum ese la ivelă, că tot în casina regnicolară („Országos Kaszino“) a mai fost prins cu înșelătoria și deputatul Babo Emil. Descoperirea acesta o face acum „Magyar-ország“, care spune, că Babo, avînd să impartă cărțile deputaților Kosztká și Hirsch, cu cari juca la o masă, le pacheta-

se astfel, că trebuia negreșit să câștige. Kosztká îl vedu și deo-dată îl prinse de mână dicînd: „Emil, tu joci fals. Asta nu mai merge!“ Atunci „Emil“ îngălbeni ca mort și începă a se ruga de iertare ca să nu-l siléscă a se sinucida“. Tovarășii l'au iertat cu condițiunea, ca să se retragă dintre membrii casinei și ai „Park-clubului“.

Atunci Babo sărută mînile tovarășilor săi de cărți pentru-că l'au iertat, s'a retras de pretutinden și a și plecat din Budapesta. Așa s'a ținut lucrul în ascuns aprópe o lună, dér acum totuși rușinea s'a descoperit. În societățile alese ale Budapestei o mare consternați.

— o —

Reuniunea învătătorilor români gr. or. din tractul Reghinului, după cum spun foile din Budapesta, ar fi fost declarata din partea ministrului unguresc de școle ca *disolvată*, pe cuvînt, că lucrarea ei 'i s'ar fi părut bănuitoare. Noi nu înțelegem, cum s'ar fi putut întempla lucrul acesta, căci dóră o reuniune nu se pôte dizolva numai écă așa, fără nici o judecată și fără de-a fi ascultat mai întăit pe conducătorii reuniunii. Așteptăm, ca vre-unul dintre membrii acelei reuniuni să se ne arate, cum stă lucrul. De-ocamdată noi dicem, că membrii reuniunilor noastre vor face bine, decât se vor feri, mai ales cu ocaziunea adunărilor generale, de-a da privilegiu dușmanilor noștri ca să se ridice cu plîngerii, căci ei fac întot-deuna din țințar armăsar și le este binevenit și cel mai mic privilegiu pentru a cere împedecarea, ori chiar închiderea reuniunilor noastre.

— o —

Medic de cerc în Blașin a fost ales zilele acestea d-l Dr. Alexandru Colarcea, fost până acum medic în Lesben. Au mai candidat și doi Jidani, dér au rămas cu buzele umflate, căci Români nu i-au imbulzit cu voturile.

Din Bucovina.

Cernăuți, 30 Martie n. 1896.

În N-rul 50 al „Gazetei“ am amintit, că Consistorul arhiepiscopesc al Bucovinei, în frunte cu Calinescu, a dat un circular la 19 Faur v. o. arătînd, că Ministrul de cult e și instrucțiune a împărțit prin nota dela 27 Faur c. denumirea lui Arcadie Ciupercovici de Mitropolit al Bucovinei și Dalmației. Am dis atunci, că lumea se intréba, — de ce nu s'a făcut cunoscută în acel circular și numirea lui Vlademir de Repta de vicar general. Acest număr al „Gaz. Trans.“ a ajuns prin Cernăuți la 18 Martie și era tare căntat și dorit, căci prin el s'a arătat lumii printre șire și isvorul, de unde a venit acesta.

Se soie adeocă — ađi o dăm pe față, — că alt arhimandrit își ascușise dinții să fi arhimandrit de scaun, séu după cum se spune în România locotenent de Mitropolit. Acest arhimandrit se credea acum atotputernic și-i mai lipsia încă să fi arhimandrit de scaun și apoi vai de biata arhidieceasă din Bucovina. Dér s'a înșelat amar și lumea se bucură, că nu s'a făcut guvernului propunerea să fi arhimandrit de scaun, ci Repta. De-ar fi

ajuns el, atunci el ar fi împărțit parochiile ca un pașă pe la némur și lingăi, cum a făcut și în timpul trecut și cum a făcut propunerea nu de mult cu ocuparea D-lui Nicolae din Cernăuți, punînd ca primul în propunere pe un preotel tînăr, care-i vine nepot.

Destul că în ședința consistorului dela 8 (20) Martie o. tot cu Calinescu în frunte s'a decis a se da un circular, care să cuprindă și numirea lui Repta. Și așa numărul 3 al foiei ordinațiunilor sub Nr. 1444 cu dta 8/20 Martie 1896 aduce circularul consistorial, care spune, că Majestatea Sa apostolică a binevoit să numéscă pe prea cuviosul arhimandrit Vlademir de Repta de arhimandrit la Consistorul arhiepiscopal din Cernăuți. Așa a voit să astupe gurele, dér între acele șire cetitorul neprecupat află o ironiă, căci pe Repta nu l'a numit simplu arhimandrit la Consistor, cum spune circularul citat, ci el este tot odată și vicarul general al Mitropoliei din Bucovina. Mai avem un arhimandrit la Consistor, care-i director și Repta este mai mare decât acest arhimandrit, căci este arhimandrit, de scaun și nu numai un arhimandrit făcut de Silvestru, care arhimandrit dorea să fi pôte Mitropolit, dér acum prin numirea lui Repta 'i-s'a incuiat ușa dinaintea nasului.

Circularul citat mai spune, că preșidiul țării prin emisul dela 3 Martie o. a dispus — are să fi — că Repta să fi introdus în noul séu serviciu. Și la 30 Martie o. a și fost introdus de cătră Mitropolitul Arcadie în prezența preșidintelui țării a baronului Goșș, consilierului de guvern Pompe a membrilor consistoriali și a clerului din Cernăuți. La această ocaziune Mitropolitul Arcadie a ținut o cuvîntare frumoasă cătră locotenentul séu Repta, arătându-i, că ei sunt avisați a lucra mână în mână pentru binele bisericeii și al națiunii, ca astfel o nouă érá să apară pe terenul eclesiastic din Bucovina. Asta-i dorirea țării, dorrea cea mai fierbinte a clerului din Bucovina. Astăđi când se reșeșce sus la Mitropolie aceea, ce-am spus-o și noi în nr. 50 al „Gazetei“, clerul din țără începe a șpăra, că s'a îndurat Dumnezeu și a pus un sfîrșit nedreptății, ce era pân'acuma la conferirea de parochii.

La 7 Aprilie n. Mitropolitul Arcadie, va pleca la Viena spre-a depune jurămîntul în mînile Majestăți Sale și apoi la 7 (19) Aprilie va fi săntit de cătră episcopii sufragani: Dr. Gerasim Petranovici din Cattaro și Dr. Nicodim Mișăș din Zara, în biserica S-tei Treimi din Viena. Ca primirea Eminenței Sale a Arhiepiscopului și Mitropolitului Arcadie, când se va întórce în țără și va fi instalat séu intronizat să fi cât se pôte mai splendidă, s'a și format un comitet la 26 Martie sub președența vicarului general al Arhidiecesei Repta, avînd membri pe baronul Nic. Mustata, profesorul teol. Eus. Popovici, prof. Dr. Voințchi, prof. Dr. Volcinschi, comisarul superior de finanțe Tyminski și inspectorul edificiului reședinței Ilie Dimitrovici. La ședința de constituire din 26 Martie erau peste 80 de persoane și s'a decis, ca acest comitet să facă programa festivității și s'o aducă inaintea unei ședințe, la care se vor chiama persoane fruntașe din totă țera, cari apoi vor lucra în sferile lor de activitate, ca primirea se fiă cât se pôte mai mărétă. Așa se cuvine.

Calétorescu.

mănu nu-i stă 'n cale. După ce se incinse în drépta și 'n stînga, de erau vre-o 15—20 de case odată 'n flacări, putură veni, că nimic nu isprăviră, nici nu putură scóte ceva din case, șuri, cămări și poduri, nici nu putură pune stavilă focului ca să nu se lățecă. S'a tot dus focul ca turbat până 'n grădina lui Bota Alexa spre méđă și ér spre méđă nópte până 'n grajdurile beșelerilor. Nici acolo pôte că nu se opria, decât nu trimitea Dumnezeu sfântul o plóie repede și mare, care îl stinse cât ai bate 'n palme. Beșelerii încă nu putură da ajutor la stingere, ei fuseră învăluiți cu armăsarii, cari scóșt din grajduri de frica focului, cum simțiră mirosul fumului, ciuliră urechile și o tuliră la fugă; nu era putere care să-i rețină. Umplut'au nobilii armăsarii vre-o 7 hotaré, cu fránele și căpestrele după ei, fără stăpân fără călărași. Numai a doua și, ba pe unii numai a treia și 'i putură aduce la grajduri de prin satele vecine.

Par' că ved și acum — după ce s'a mai domolit și focul și după ce a încetat plóia, — ce vedeniă tristă să arăta ochiului. Colo un porc gras crepat zăcea într'o

baltă de unsóre, cum a ars cotețul pe el; dincolo 2 viței arși, numai câte-va óse mai rămăseră din ei, au ars în colniță, nefind cine-i scóte; colo o grópă ca de var, un om scóte pe-o sapă ceva alb ca varul stins din ea; sunt berbințe cu brânză, au ars dógele și brânza s'a topit acolo și stă răspândind miros plăcut. N'au rămas chiar cu nimic o uliță de ómeni, cea mai bogată uliță din sat, care și era numită „uliță gázdacilor“.

De-odată cu séra era plin satul de jele; cei scăpați de năpatea focului alergeră în ajutorul celor nenorociți, îi duseră pe la casele lor cu vite cu tot, le dădură adăpost și împărțiră cu ei bucaturile și hainele. La vatra focului au rămas străji puse de primăria, parte ca să nu mai erumpă focul, parte ca unii din cei desperați, să nu-și facă séma într'o bobotă de ne nădejde. Paguba cine se-o pótă calcula, că gránele și scăcările, órzele și ovesele erau tóte pe la șuri, stoguri-stoguri, cele mai multe neimblătite, numai în puține locuri erau imblătite; dér imblătite ori neimblătite, se făcură scrum și fum ca jertfă lui Cain; fé-

nul încă tot era adus și aședat jiređt ori clăi; pe câmp erau numai cucuruzele, otăvile și strugurii; cu atăta s'au ales din agonisita dîntr'un an, ba dîntr'o vițé, că celălalte erau fum și scrum.

Dér am dis, că aceea era ulița bogăților, mai la totă casa 4—8 boi, 20—60 oi, apoi vaci, porci agonisita dîntr'o vițé întregă. Deși vëndură din vite și-i mai ajutorară și Creștinii cei neatînși de foc, și în scurt timp își ridicară case și șuri și grajduri noué, își cumpărară grău de séménță și de mîncare și ér se vedură aședăți în lăcașurile lor.

Dér nu mult se bucurară, că în sêp-témăna întăit a postului de Crăciun, în puterea nopții, se aușiră érá clopotele într'o ureche și strigări pe uliță: foc, foc! Lumea s'area spăriată, ce-i! Unde-i foc!

În ulița bogăților!

Ér luase foc ulița cea nouă, care arsesse astă véră, dér acum era în cap de nópte și era un vînt de nu te puteai apropia-

Arse de nou ulița bogăților tótă, fo-

O binefăcătoare.

După cum am amintit, — Sâmbătă în 9 (21) Martie s'a așezat în cripta familiară din Feldiôra, lângă Brașov, venerabila dămnă *Zoe Horstmann n. Radu Ioanovici*.

Răposata încetase din viață în Brașov în casele ginerelei s'eu, de unde a treia și a fost transportată la locul de repaus. Aici i-s'a făcut o înmormântare din cele mai frumoase. La marginea satului convoiul a fost întâmpinat de întreg poporul român în frunte cu d-l paroh local *Iosif Micu*, școlile cu învățătorii, mulțime de popor săsesc, cari toți alergară să verse o lacrimă pentru scumpa decedată, care în îndelungul timp al vieții sale, cât l'a petrecut în această comună a fost o adevărată mamă pentru toți cei lipsiți.

Defuncta s'a așezat pe un catafalc în mijlocul bisericii române gr. or.

La ôrele 4 d. am. a început ceremonia funebră. De față era și un public numeros din Brașov, sosit anume cu trenul de 3 ôre. Intre aceștia amintesc pe d-l vice-comite *Dr. Fr. Jekel*, d-l președinte al scaunului orfanal *E. Schullerus*, d-l asesor *M. Wendel*, apoi d-l director al școlii de agronomie *L. Hintz* și alți onorațiori și amici. Era mai departe preotul ev. luteran, protopretorele, fruntașii parochienii români, fruntașii sași cu soțiile în costumele lor originale, ér popor cât a încăput în biserică și în cimiterul bisericii. Serviciul divin l'a îndeplinit parochul local, ér răspunsurile frumosului cor de scolari au fost conduse de învățătorul *Stefan Taus*.

Predica funebrală, rostită de paroh, a fost înduioșătoare și a stors lacrimi din ochii asistenților. În cimiter, înainte de așezarea în criptă, preotul evanghelic rosti o cuvântare scurtă, dér pătrunzătoare, accentuând bunătatea inimii, cu care răposata a tins tot-dăuna mână de ajutor celor lipsiți.

Întregă ceremonia a corăspuns meritelor neperitoare ale nobilei răposate.

Etă, câte-va din faptele frumoase, cari vor face ca numele ei nobil să fiă în vecl nemuritor:

Răposata este fiica fostului proprietar și mare arăndator *Rudolf Ioanovici*. Acesta edificase în comuna, unde locuia în Apața, comitatul Treiscaune, o biserică rom. gr. or. la anul 1842. La anul 1888 biserica acăsta începă a se ruina așa, că în anul următor a trebuit să se închidă. Sătenii de-acolo, aducându-și aminte de fiica binefăcătorului lor, defuncta d-nă *Zoe Horstmann*, veniră în Brașov la ginerele dăensei, stimatul d. Iordan I. *Munteanu*, asesor la sedria orfanală, și-l rugară să stăruască pe lângă sócra d-sale, ca să le ajute să-și pôtă zidi din nou biserica.

Stăruințele d-lui *Munteanu* au avut succesul dorit, pentru-că atât d-na *Horstmann*, cât și surorile d-sale: dămnăle *Ecaterina Tomescu*, *Elena Mueș* și *Maria Po-*

povici, tôte trei din Bucuresci, în amintirea iubitorilor lor părinți, cu mare bucuriă s'au declarat gata a contribui la reedificarea bisericii. Poporeni au căpătat un ajutor de 600 fl. dela vener. Consistoriu din Sibiu toți ceilalți bani i-au dat numitele dămnă surori.

Biserica, edificată din fundament întregă din pétră, s'a terminat în tómnă anului trecut; în anul acesta s'au mai procurat alte obiecte necesare: odășdii, icône, candelabre și altele. În luna Maiu se va face sfințirea.

Cu ce bucuriă dorea răposata cu surorile ei să fiă de față la sfințirea acăsta. Provedința Dumneșcă însă a întocmit alt-fel. Din patru surori, n'a mai rămas în viață, de cât una: *Elena*.

Al doilea act de binefacere, care caracterisază inima nobilă a răposatei, este *dispoziția testamentară* asupra averii sale din Feldiôra. Moșia, cam de 30 jugere, tot pământ bun de clasa primă comasat, se va administra de moștenitorii legali. Venitul curat, cam 500 fl. la an, jumătate îl vor primi moștenitorii, ér din cealaltă jumătate se vor împărți în fiă-care an, înainte de Crăciun, o parte ca ajutóre la 10—12 véduve române sêrmâne, 20 fl. între copiii sêraci dela școlile române 10 fl. bisericii luterane pentru pomul de Crăciun, ér restul pentru scopuri bisericesti și scolare din comuna Feldiôra.

Acăstea sunt cununa nevestezită, acăstea sunt monumentul neperitor, acăsta este esemplul nobil, pe care îl lasă în urma sa, acăstă matrónă venerabilă, care și până era în viață, a fost un model de bunătate.

Fiă i memoria binecuvântată!

Un asistent.

Producțiuni și petreceri.

O producțiune teatrală declamatorică, se va ține în A.-Iulia, Marți în 7 Aprilie st. n. (a treia și de S. Păsci) în pavilionul de sticlă dela „Sôre”. După producțiune urmază dans. Inceputul la 7 1/2 ôre sêra.

Bilete de intrare: locul I. 1 fl. 20 cr., locul II. 80 cr., locul III. 50 cr., partere 20 cr. Venitul curat este destinat în favorul ambelor școlé române din A.-Iulia, în părți egale.

Program: 1) Creațiunea femeii tr. A. Radu, declamată de d-șóra *Victoria Roșca*; 2) Rugămintea din urmă de *Coșbuc*, declamată de d-l *Camil Velicin*; 3) *O noapte furtinosă* comediă în două acte de I. L. Caragiale.

Persónele: *Jupan Dumitrache Titirca* Inima Rea, neguțator, proprietar și căpitan în garda civică d-l *Juliu Roșca*; *Nae Ipingscu*, subcomisar de clasa II-a, amic politic al lui *Dumitrache d-l George David*; *Rica Venturarianu*, amplotiat, student în drept și publicist d-l *Candiu Suci*; *Chiriac*, teșghetar, om de încredere a lui *Dumitrache* și sergent în garda civică d-l *Cor-*

nel Crișan; *Spiridon*, băiat de prăvăliă la *Dumitrache d-l Dumitru Mosora*; *Cocóna Veta*, consórta lui *Jupan Dumitrache d-na Margareta Moldovan*; *Cocóna Zița* sora ei, divorțată de *Ghița Tircadau d-șóra Victoria Roșca*. 4) *Cine-i Nuham*, de *Speranța* declamată de d-l *Antoni Filipescu*.

Invitare la Producțiunea și petrecerea colegială arangiată de „Societatea sodalilor români” din Brașov. Producțiunea se va ținea Luni în 25 Martie st. v. 1896, a doua și de Păsci, în sala Hotelului Central „Nr. 1”.

Programul producțiunei: 1. *Musică*. 2. „*Marșul cântăreților*”, de C. Porumbescu, executat de Corul Sodalilor. 3. *Declamațiune*, de C. Voicu. 4. *Musică*. 5. „*Uite mamă colo 'n sat*”, horă de G. Dima, executată de Corul Sodalilor. 6. *Declamațiune*, de C. Sibian. 7. *Musică*. 8. „*Iorgu dela Sadagura*”, comedie în 3 acte de V. Alecsandri.

Inceputul la 8 ôre sêra. După producțiune urmază dans. Comitetul societății sodalilor români. Intrarea de persónă 80 cr. v. a. Bilete se pot căpăta la d-l D. Eremias, la librăria *Nicolae Ciureu*, la Casa română și sêra la cassă. NB. Ofertele maritimose se primesc cu mulțămîntă și se vor chita publice.

Concertul muzicel militare din loc, ce se va da Marți sêra în Sala de concerte, are un program bogat, constatător din 10 puncte. Inceputul la 7 1/2 ôre. Intrare 30 cr.

HIGIENA.

Câte-va cuvinte despre Hemoroide, séu trănji.

Hemoroidele, care în terminî populari se numesc și trănji, se derivă dela vorba elenă *αιμορροϊς*, din *αιμα*, (sânge), și *ρροια* (curge), în limba germână se numesc *Hæmorrhoiden*, *goldene Ader*. Acăsta bôlă a fost studiată încă din timpii cei mai vechi, așa o găsim menționată în mai multe scrieri ale lui *Hippocrate* părintele medicinei (œvres complites, trad par *Litré*. Paris 1844, t. IV., Aphorismes, sect. 3 et. 6).

Hemoroidele sunt o bôlă predominantă și lesne se mută din locul ei și se depune pe alte organe ale corpului și produce alte maladii; apare în ori-ce timp și la tótă etatea atât bărbătescă cât și femeiescă, până chiar și la copilul din fașă, dér mai cu sémă la partea bărbătescă dintr'o viață sedentară, adecă acăea, ce este împreunată cu o ocupațiune mai mult ședend. Acăstă bôlă este caracterisată printr'o scurgere de sânge pe partea rectală séu anus (ședut).

În tinerețe atât la partea bărbătescă cât și la cea femeiescă este un rest de sânge din sistemul vaselor arterielor, care se introduce prin părțile cărnoase ale corpului pentru hrănirea lor. Acest sânge este de o coloré roșietică, limpede și curge forțe lesne. Dela etatea însă de trei-deci de ani, când corpul plécă spre bătrânețe, acel sânge scade și restul lui merge în vasele sistemului venelor din fața corpului.

El este de o coloré negru roșiatic, gros și curge forțe anevoiă prin vasele lui și este forțe aprindător de elementul veninului și de alte substanțe, pe care le adună din tôte organele corpului și mai cu deosebire din ale pântecelui, vine pe urmă în organul ficatului, de unde se pornesc în jos în intestinul gros (ședut), diu care ese din timp în timp un liquid mucos séu sânge gros și arđtor, care se numesc hemoroide séu trănji.

Cei care au viață muncitoare și o hrană simplă și cumpătată, la care prin sudorile corpului ambele sisteme ale vaselor sângelui să țin într'o egală circulațiă a echilibrului lor de sănătate, — simțesc prea puțină supărări ale trănjiilor. Din acăsta dér reese, că felul de viațuire și de ocupațiune a omului produce bôla de hemoroide (trănji).

Hemoroidele sunt mai întâi de două feluri, hemoroide interne și externe. Hemoroidele din afară și din lăuntru sunt mai periculoase vieții de cât cele mucóse, fiind-că produc de multe-ori curgeri de sânge, care nu se pot opri în tot timpul. Timpul deschiderii și a curgerii trănjiilor se întâmplă mai din vreme séu mai târziu de etatea de trei-deci de ani și este urmată de următoarele simptome: greutatea corpului și tragere la somn, dureri și amețelă de cap și constipație (incuerea stomacului), o arsură și o durere la capul stomacului, nepoftă de mâncare și sete, dureri de mijloc și de șele și junghiuri prin pântece cu o mâncărime de corp și cu tusă sêcă, eșirea atară cu sânge, care eșire nu este în tot-dăuna cu sânge, și udul roșu arđtor și drojdios.

Scurgerea de sânge la început vine de două séu trei ori în an, mai în urmă însă se mărește și vine la două, trei luni odată, până în fine se stabilesc de vine în fiă-care lună odată, care urmază până la bătrânețe, când scade și să rărește scurgerea din timp în timp, când se transformă într'o materie mucósă atunci încetază de tot.

Acăstă bôlă este un produs al

cul sbură în piață și arseră și acolo două case, frica era mare, îngălmășala și mai mare. Cei păgubiți la Probeje, rămaseră ér fără adăposturi, fără pâne, fără nutreț la vite și fără haine. Focul ăst din urmă i-a rupt de tot!

Nici nu mai cercară acum în cap de érnă a-și face alte locuințe, ci se așezară, care pe unde putură, pe la cei Creștini, ér vitele le ținură cu pae căpătate de pomană. Primăvera, după ce-și făcură ér căsuțe și garduri, erau — după cum se dice — ca rămaș de foc; nici haine, nici bucate, ér vitele câte biată le mai aveau, erau slabe ca gardul, ca cele iernate numai cu pae de pomană. Vai de cel ce-i silit a trăi cu bucate și nutreț de pomană!

Ômenii se mirau, că de unde a putut veni într'un an două plagă așa cumplite pe una și acăeși uliță?

Focul dela Probeje diceau, că s'a iscat din pipa unui nesocotit, ce nu se adevări, dér de unde s'a iscat al doilea foc? Nimeni nu-și puté da séma, că la vre-o 4 case începă focul de-odată.

* * *

Trecură 12 ani, satul uită încet cu încetul pagubele cu cele 2 focuri, dér cei păgubiți le simt până 'n ziua de azi și le vor simți și copii de copiii lor, că-și știrbiră moșile, ca să se pôtă érá pune în rënd, cum au fost. Destul că după 12 ani se întâmplă că un căne turbat mușcă pe *Joji* teglariului, un ungur opincar, bărdăș de profesiune, alt-cum lumea-l ținé om gata spre ori-ce faptă. În scurt timp după mușcătură începă a-l jitrui și pe el turbarea. Alerga de-a lungul satului sbierând: ferifi-vé de mine, eu sunt turbat, m'a bătut *Dumneșeu*, că eu am aprins ulița bogaților în amândoué rëndurile, dér nu din mintea mea ci m'a îndemnat un om, pe care nu-l pot spune, că m'am jurat, că nu l'oiu spune.

Lumea se încrucea, când îl audia; mulți credeau, cei mai mulți însă diceau că aiuréză, vorbesce în lături, că începe a-l jitrui turbarea.

Primarul îl prinse, îl legă și-l trimise la spitalul comitatului. Satul rămase pe gânduri: de-i drept, că el a aprins ulița bogaților, ôre cine l'a îndemnat și de ce?

*

Era lângă drumul cel mare o casă frumoasă acoperită cu șindile, lângă ea șură și grajduri asemenea acoperite cu șindile, lângă ele multă adunătură, fân, pae, otavă și lângă grajd o grămadă mare de gunoi, sémn că grajdul e plin de vite, stăpănul casei om cu stare. Acăla era *Ionu Stiopuțu*, om frumos, om de omenia, gazdă bună curator la biserică și avea numai un copil. Nu avuseră cu suflét de om vorbă legănată, decât cu cumnatu-s'ô, cu *Ion Oloierul*, se certase odată pentru partea din moșia, ce *Oloierul* nu voia să o dea surorilor sale, ce era măritată după *Ionu Stiopuțu*. Dér dóră dintr'o certă, cine-și gândia, că s'a nasce un lucru mai mare? Neamurile se mai și certă, și ér se impacă, că ômenii nu-s sfinți din cer să nu mai aibă și câte-o pricină, câte-o neînțelegere.

Dela întâmplarea o focul cel gróznic, care băntui ulița bogaților în două rënduri *Ionu Stiopuțu* era tot posomorit, tot îngândurat. Ômenii credeau, că-i bolnav, că nu era *Duminecă* și sêrbătoare să nu ducă la biserică prescuri, și să nu stee „la daruri”. Făcea milostenii cu sêracii, ajuta cu carul și cu plugul pe cei lipsiți, ducea

lemne din pădure cu carul lui și cu vitele lui la cei ce nu aveau vite și car și nu lua nici o plată dela nime pentru facerile de bine.

Când audă *Ionu Stiopuțu* că *Ioji* teglariului a turbat și că striga de-a lungul drumului, că el a aprins ulița bogaților în amândoué rëndurile, ci nu din mintea lui, ci amăgit de un om, pe care s'a jurat că nu l'a spune în vecl, când audă că l'au legat și dus în spitalul comitatului, atunci *Ionu Stiopuțu* să înveseli ca din senin, prinșe a juca singur și a hori, dér a hori în mod jalnic:

Vai de mine, ce-am lucrat,
Trebuie-mi-ar capul spart
și sdrobot ca la gândac*)
Ce-am făcut să nu mai fac!

Era nebun! Tot juca câte-un scopot, apoi decă se obosea, se pune pe un scaun și cu cotele pe măsă și cu capul în pumni începe a cânta; dér nmai cântarea asta o cânta și decă se obosea cu cântatul, se

*) Pe la noi dice la șerpe gândac, sciu însă și ce e șerpele, dér acest termin îl folosesc numai rar.

vieții sedentare (care duc o viață mai mult ședând), care se întinde în popor și mai cu deosebire în clasa înaltă din timp în timp mai mult, care se mai înaintază și din cauza artei celei rafinate a bucătăriei, adică din complicațiunea preparațiunii bucatelor cu tot felul de substanțe iritante pentru stomac (acesta se întâmplă la bucate cât și la beuturi), pe care clasa cea de jos, care duc o viață simplă și muncitoare prin acțiunea continuă mișcătoare a corpului, nu o cunosc.

În resumat însă hemoroidele se produc în urma unui anumit mod de viață sau sunt hereditare (moștenire) de la părinți. Acei, cari stau mai mult în cameră și care mănăcă tot lucruri alese béu beuturi spiritose făcute cu esențe, sunt foarte mult atinși de această boală. Tăranul însă, care tot anul se hrănește cu mâncări simple, care nu mănăcă carne decât Dumineca și la zile mari, care asemenea nu bea bere și vinuri tari, ci bea numai apă, pe acesta nici odată nu îl atinge această boală.

Hemoroidele sunt o boală foarte apăsătoare, care la începutul ei, ceea ce durează mai mulți ani, nu este primejdiosă.

Mâncărimea și arsura la această boală este foarte neplăcută, uneori foarte torturătoare, dărând mai torturător este efectul lor asupra spiritului, căci face pe pățimaș nervos și supărat.

Trebuie dărând ca bolnavul atins de această boală să se îngrijescă cu mare băgare de seamă, ca răul să nu se mărească și să devie mai grav.

Un alt simptom este o mâncărime mare, un fel de usturime sau de ciupelă, care este produsă de circulația neregulată a sângelui. Dacă însă sunt multe hemoroide, multe nodosități de acestea pe intestinul gros, atunci ele împiedică și scaunul. De aceea dărând bolnavii au de cele mai multe ori și constipația (incuetură); la deșertarea scaunului de regulă este tare la început, ér după aceea urmază diarea (eșirea afară prea multă și subțire).

Urmările hemoroidelor se simt prin aceea, că capul devine greoi și dispoziția se schimbă, când iritat, când abătut; bolnavul este descurajiat și violent; în cele mai multe cazuri hemoroidele pot duce pe om chiar la nebuniă, și chiar îl împinge și la sinucidere.

Hemoroidele sunt niște globulețe pline cu sânge, care apar la exteriorul său la interiorul corpului, din care curg sau nu curg sânge.

După cum am dărând mai sus, din când în când la un anumit timp mai

des sau mai rar, aceste globulețe se sparg și curge sânge. La spargerea acestor globulețe bolnavul se simte mai ușurat.

Cu cât globulețele apar mai număröse și cu cât ele se sparg mai des, cu atât pot deveni mai vătămătoare părților ocupate de ele. Din acestea dărând nu este rar să se producă la mațul anusului (ședutului) fistule și alte bube.

Tratamentul. Tratamentul său metotodul de vindecare al hemoroidelor este foarte vast, de aceea dărând noi aici vom căuta a arăta numai metodele cele mai bune, cari au dat rezultate satisfăcătoare tuturor medicilor, ce le-au întrebuințat. Afară de medicamentele pure prescrise de știința Pathologiei interne, noi vom căuta pe cât ne va fi posibil a arăta diferitele medicamente prescrise de medicina populară sau casnică, cari medicamente se pot prepara și în casă în localități unde nu se află farmacia (spitală sau potică).

Renunțatul doctor Van Ryn, arată, că a constatat cu un bun succes în timpul unei practici de 25 de ani, că hemoroidele se vindecă radical prin întrebuințarea *oleiului de în prosopet*. Din acest olei bolnavul se bea câte 30 grame dimineața și 30 grame seara în curs de cel mult două zile, în care timp bolnavul se simte foarte bine. Se recomandă însă, ca bolnavii să nu bea beuturi alcoolice (adecă spiritose) și să aibă o mâncare hrănitore. (Annales de médecine de Rouler, 3-iem livraison, 1850, et Bulletin général de thérapeutique, 15 Juni 1850).

Acest medicament, care este foarte simplu și care costă foarte puțin aduce însă un mare serviciu pentru bolnavii de hemoroide. Doctorul Hildebrandt recomandă tartratul de potassă, sub formula următoare: Tartrat de potassă 4 grame, extract de gențiană 1 gram 25 centigrame, și apă de melissa 90 grame. Tote acestea se se pună într'o sticlă, să se amestece bine, și să se iee câte o lingură dimineața și una seara înainte de culcare. Doctorul Smith recomandă o pomadă (unsore) foarte bună contra hemoroidelor, a cărei formulă este următoarea:

Nuca de galle în praf fin, (gogoși de ristic) și Pulver de opium din fiă-care câte patru grame. — Unguentul mercurial 8 grame, și Axongia (untură sau grăsime) 30 grame. — Din care se va face o pomadă (unsore), cu care se va freca în fiă-care dimineața și seara pe anus (ședut) și se va introduce chiar și în ședut câte-o mică cantitate.

Pentru-că hemoroidele mai în tot-deuna sunt însoțite de constipația (incuetură) și spre a se înlesni eșirea afară, care este un bun mijloc pentru curățirea hemoroidelor, se prescrie de regulă în tot-deuna medicamente purgative (care produc eșire afară) și anume următoarele pilule sau hapuri, a căror formulă este următoarea:

(Va urma.)

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA.

Cultura trifoiului roșu.

Astăzi, când numărul plugarilor s'a sporit vădând cu ochii, când aceștia au început a tot rupe din fânețele naturale, cultivându-le cu bucate, când comasările sunt introduse pe cele mai multe locuri, în urma cărora vitele trebuie să se țină și vara în grajd, când fânul natural și otava se scumpesc din an în an tot mai tare: cultura trifoiului roșu se impune nu numai în economiile mai mari, ci chiar și în cele mai mici, în câmpurile comasate, ca și în cele necomasate.

Trifoiul roșu și trifoiul alb se cultivă ca și mazăricea pentru nutrețul lor verde sau uscat, ce-l dau animalelor domestice. În economiile mai mari, în câmpurile comasate, precum și în apropierea orașelor cultura lor a făcut și până acum progrese (înaintări) îmbucurătoare.

Pământurile cele mai bune pentru cultura trifoiului, sunt cele mai umede și cam vâroșe de pe la șesuri, că în asemenea locuri îi priiește mai bine se poate vedea de acolo, că cel alb crește și de sine singur, necultivat de mâna omului.

Cerințele de căpetenie, sub cari se poate cultiva trifoiul mai cu succes sunt: pământul, séménța și planta umbritoare, cu care se séménță.

Ce se ține de pământ, acesta trebuie să fiă înainte de a se cultiva trifoiul în el, sau ogor, sau cultivat cu plante de săpă, sau apoi făcut ogor încă de pe toamnă, ca ast-fel locul să fiă cât se poate de bine curățit de buruénă.

Séménța de trifoi se poate séménța peste vară ori și când; în de obște se séménța primăvara și ea, ca și celelalte séménțe de primăvară.

Séménatul se poate face în holdele de toamnă, cosindu-se în asemenea cazuri după secere cu miriștea dinpreună, sau cu o plantă umbritoare, ca: orz, ovés sau altă ierbă spicată, cu cari apoi se cosesc împreună după ce au crescut.

Când trifoiul se séménță în holdele de toamnă, acestea se grapă îndată după séménțat, sau séménță înainte unei ploii, când apoi nu mai trebuie grăpate, deoarece fiind séménța lui tare măruntă se astupă și de sine; când însă se séménță cu o plantă umbritoare, atunci se séménță și grapă mai întâiu aceea, apoi séménța de trifoi, care sau se pune cu mașina în rânduri, sau se aruncă împrăștiată din mână.

Pe un jugăr catastral trebuie să se sémene cel puțin 15 chilograme de séménță, decât voim ca trifoiul să se facă destul de des și subțire. Unii economi, când séménță trifoiul primăvara prin holde purced în modul următor:

Se ia într'o traistă séménță de trifoi amestecată cu năsip de cel mărunt, ca să nu alunecă din mână într'un loc prea multă, ér într'altul prea puțină și ast-fel se începe séménatul mergând pe o brazdă de loc și venind pe cealaltă, făcând tot la trei pași anumite semne prin holdă, ca să se potă vedea până unde a cădut séménța.

După ce s'au secerat holdele, trifoiul începe a se desvolta și a crește tot mai bine, așa că încă în anul prim se poate cosi odată sau de două-ori, după cum e pământul și umblă și timpul. În anul al doilea se lasă apoi miriștea respectivă ca trifoiște și se poate cosi de câte trei patru ori, după cum umblă și timpul. În anul al treilea, decât n'a perit prea mult trifoi, se mai lasă tot de cosă, ér decât a perit de tot, se ară și se séménță cu o altă séménatură de toamnă sau primăvară.

O séménță bună de trifoi trebuie să aibă formă ovală (lungăreț) coloră galbină violetă, să fiă sclipicioasă și fără miros. Un hectolitr din o asemenea séménță trebuie să tragă câte 81 până 'n 82 chgr. Din 100 fire de asemenea séménță trebuie să încolțescă 90. Încolțirea la timp priincios, trebuie să urmază după 8—10 zile.

Esaminarea séménței de trifoi se poate face cu lupa ordinară (glaja măritore). În timpul din urmă s'a introdus și din partea statului o controlă mai aspră pentru vândătorii de asemenea séménțe, trăgându-se nisce fiori prin gura sacilor și plumbindu-se capetele acelor.

Scopul esaminării și controlării séménței de trifoi este, ca aceea să nu se mai potă vinde în neguțătoria amestecată și falsificată cu *auréliă* și *iniță*, cari sunt cei mai mari dușmani ai ei. Din cauza aceasta s'au și aflat, în timpul din urmă, mai

lovia cu pumnii peste cap până tot se vineția.

Muerea plângea, copilul — care amu era holteieș — plângea. plângea și vecinii și neamurile și străinii de mila lui. El însă cu vorbe blânde îi mângăia să nu plângă, apoi ér prindea a juca și a hori. Se adunase satul ca la comediă la el; prietini il luau cu buna; muerea aduse pe popa să-i cetescă, ba aduse 7 popi să-i facă maslu și aduse un fălcer să-i slobodă sânge.

Dărând tóte fură înzadar, nu făcea la nime nici un rău, asculta tot ce-i spuneau prietini și neamurile și popa și doftorul, dărând nu dăcea nimic, numai plângea îndușit și-și da cu pumnii peste cap. A venit și cumnatu-s'o la el Ion Oloierul, și-a încercat și el să-l iee cu buna, să nu se sdrobescă... dărând el, cum vădând pe cumnatu-s'o prinse a plânge și mai tare, îi curgeau lacrimile ca bobul pe obraz la vale și dăse numai atâta: Iartă-mă, cumnate, iartă-mă și prinde vitele la saniă — că era ierna — și mă du în oraș la ispitaiul nebunilor, eu sunt nebun, mi-am pierdut mințile, du-mă, dărând tu cumnate să mă duci în oraș în ispitaiul nebunilor, că de m'ai stau aci,

mă tem, că fac mórte de om și-mi îngreun sufletul și mai tare.

Toți plângeau de mila lui, nime nu cuteza să dăcă nimic. Toți se mirau că din ce să fi nebunit el așa de-odată, amu ierna, că încă de ar fi véra — ai dăce că o muncat mătrăgună, dărând amu érna, el, omul cel milostiv, din ce să fi nebunit?

Cumnatu-s'o cu fecioru-s'o prinseră vitele la saniă, el luă bonda cea mare de berbece în spate și se puse pe saniă și pân' la oraș n'a gremujdat nimic. Acolo, după ce l'au băgat în spital, cel dintăi cuvânt ce l'a scos din gură a fost: domnule doftor, ce face Ioji teglariului dela noi, care a venit mai alaltăeri aci ca turbat? Doftorul se uită lung la el și-i răspunse: se află mai bine, dărând și pe dumniata te-a mușcat dóră cănele cel turbat?

— „Hei!“ răspunse Ionul Stiopuțului suspinând, de gândeai că i-se rup băerile inimii, „domnule doftor, m'a mușcat și pe mine un căne turbat și mă róde și amu, étă de aci — arătând inima — étă de aci mă róde tot mereu de 12 ani, amu trebuie să crep.

Și început a cânta:

Vai de mine, ce-am lucrat,
Trebuie-mi ar capul spart
Și sdrobot ca la gândac
Ce-am făcut să nu mai fac!

— „Dărând cea-i făcut?“ întrebă doftorul.

— „Ce am făcut? Ce-am făcut eu să nu mai facă nime nici la dușmanul cel de mórte; eu am plătit 4 mierzte de grâu curat la Ioji teglariului și l'am îmbetat, și m'am îmbetat și eu cu el, și l'am jurat la nime să nu spună.“

— „Ce să nu spună? Să nu spună, că v'ați îmbetat împreună?“ întrebă doftorul, lângă care era și judecătorul.

— „Ba nu, să nu spună la nime, că eu l'am cumpenit de a aprins pe cumnatul în 2 rânduri dup' oaltă și cu el a ars o uliță de ómeni nevinovați. De atunci mă tot róde cănele cel turbat de aci (arată la inimă) și mă róde — domnule doftor și n'am ce-i face. Scóte-l de acolo, domnule doftor, că-ți dau dumatile tot ce am pe mine, și cureaua, în care am 7 zloți buni, și pieptarul și sumanul și bonda și ciorecii

ți dau, domnule doftor... merg acasă numa 'n cămașă și 'n ismene numai scóte cănele cel turbat dela inima mea.

*

A doua zi veni vestea 'n sat că peste nópte Ioji teglariului și-a sdrobot capul de cornul cuptorului celui de fier din chilia, unde era închis; ér pe Ionu Stiopuțului l'au găsit în patul lui mort pe spate, cu ochii înholbați, cu limba scóșă și cu degetele dela améndouș mâinile înleștate în jurul grumazului, se sugrumase.

Ómenii își făceau cruce și dăceau: Feri Dóme pe tótă lumea, de ce nu i-ai ferit pe ei; unii din cei păgubiți de foc dăceau: Dumneșeu să-i ierte, că și-au ispășit păcatele pe asta lume! Singur Ion Oloierul, când a audít de mórtea cea crâncenă a lor, a încrunțat din sprâncene și a dăis:

Dumneșeu nu bate cu băta!

I. P. R.

multe sisteme de ciururi (triere) pentru alegerea și curățirea ei.

Cel mai bun ciur pentru alegerea și curățirea sămânței de trifoiu este cel aflat de Thallmayer, cu care se poate curăți pe oră dela 80—100 chgr.; el se poate procura dela firma E. Khüne din Moșony cu prețul de 45—50 fl.

(Va urma.)

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Cu 1 Aprilie 1896 st. v. se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii foștii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 fl.
pe trei luni . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci
pe șase luni . . . . . 20 "
pe trei luni . . . . . 10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 2 fl.
pe șase luni . . . . . 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 8 franci
pe șase luni . . . . . 4 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”,

P O V E Ţ E.

Panticii de metasă neagră, stofă, ori cravate se curăță foarte bine cu cafea fierbinte. Mai întâi se sterge stofa cu o cârpă môle, apoi se pune pe masă și se fracă bine cu un burete muiat în cafea fierbinte și străcurat bine. După ce stofa s'a uscat încâtva, se întorce și se frecă pe cealaltă parte.

Pentru a spăla năframă de mătase, așa ca să fiă ca nouă, trebuie să se radă cartofi cruși, să se stăcă zama lor și în zama acésta să se spele năframa, însă fără săpun și pe urmă trebuie încă până e udă călcată.

Unt mai vechiu, mai acru, pentru a se face erăși prospăt, trebuie frământat în lapte și pe urmă spălat erăși în apă și astfel își redobândește erăși gustul cel bun, ca și cum ar fi prospăt

Coji de cartofi uscate în cuptor se pot întrebuița bine pentru a face iute foc. Pui peste aceste coji jăratie mărunt și astfel arde focul minunat.

Prepararea săpunului. Se stinge într'un vas mai mare (său căldare) 5 kilograme de var, pe urmă mai pui în acest var stins 10 kilograme sodă calcinată. Se fierb apoi 40 litre de apă și se tornă acésta apă clo-cotindă pe amestecătura de var și de sodă, der mestecând mereu; se acopere și se lasă să stea astfel până a doua zi. Leșia, ce se formeză astfel, se tornă a doua-zi frumos într'un vas, er pe amestecătura, ce a rămas, se mai tornă 32 litre de apă. Leșia întâi o pui la foc și se fierb în ea 7 1/2 kilograme de său. Când vești, că leșia scade, mai torni din leșia de a doua. Adaugi la său încă 1/4 chilogram de sare și după ce fierbe 6 ore, săpunul e gata.

Caracterul după trăsurile feții.

Ómenii, al căror nas vędut din profil, este arcuit, sunt de ordinar spirituali și duc o convensanță plăcută.

Cea mai bună combinațiune este după părerea fisionomistului, un nas proeminent și o barbă îndrăsnită.

O frunte rotundă, boltată și străbătută de o încrețitură perpendiculară indică un temperament înțelept și discrețiunea.

Nasurile, cari au pe laturile lor sbărcituri, cari nu dispar nici-odată cu totul, sunt proprii naturilor lacome de a câștiga bani repede și în ori-ce chip.

O frunte a cărei parte superioară se bombéză pe când partea inferioară se lasă spre ochi este un indiciu al slăbiciunii intelectuale.

Cugetul, cercetarea și voința stau în partea superioară a feții, er în partea inferioară se află sediul activității și al acțiunii.

Fruntea lungă a cărei piele netedă nu presintă încrețituri caracterizează naturile reci și egoiste.

Când colțurile gurei închină spre jos, ele indică un bărbat ori o femeie dispregiuitore și încăpăținată.

Nasul ridicat subț o frunte lată și bombată aparțin persónelor despotice și de caracter urit.

Încrețiturile regulate ale frunții, încrețiturile paralele cu sprâncenile se găsesc la ómeni foarte inteligenți și foarte energici.

Sprâncenile orizontale, pline și regulate sunt un indiciu de pricepere, de hotărâre și de capacitate pentru a înțelege și a executa.

Sprâncenile arcuite și proeminente indică facultăți mari de pricepere avându-se în vedere forma și colórea; pictorii cei mari au aproape toți ast-fel de sprâncene.

Nasurile mari sunt tot-d'ăuna însoțite cu trăsături mari sunt de bun său de rău auguriu, ele sunt determinate prin caracteristica lor proprie.

Ómenii de bun simț, delicați și rafinați au pleópele delicate și adumbrind cel puțin partea superioară a ochiului.

Ochii negrii, strălucitori uniți cu o gură decisă și gravă sunt indiciul bunului gust, al eleganței. al unei judecări sănătoșe și adesea ori al unui caracter puțin generos.

O fisionomie, care nu schimbă expresiunea ei în timpul conversației arată ori prudentă, ori stupiditate după celelalte semne caracteristice.

Ochii trebuie să fiă la distanță unul de altul esact cât lărgimea unui ochi; o depărtare mai mare indică prostia, o depărtare mai mică, vicienia și șiretenia.

(„Am. Progr. Rom.”)

G l u m e.

Din scólă.

Învățătorul: Spune-mi Ioane câte-va substantive!

Școlarul: Pisica, șórecele etc.

Înv: Dăcá s'ar întâmpla să între aici în scólă un șórece, atunci ce ai dice tu: că a intrat în scólă un șórece, ori un substantiv?

Școl: Eu atunci ași dice: că în scólă a intrat un substantiv.

Înv: Și dăcá l'ar vedé pisica, ce i-ar face substantivului?

Școl: Pisica vędând substantivul, l'ar mânca.

Înv: Dăcá stă astfel lucrul, mai avem substantive?

Școl: Nu mai avem.

Înv: Și de ce nu?

Școl: Fiind-cá le-a mâncat pisica.

Zapisul Țiganului.

Un ursar își vędu-se ursóica sa altui ursar. Ca să nu aibă în viitor vre-o neplăcere, ei se duc la notar, ca să le facă contractul de vędușare. Notarul prinde coudoi și se apucă de scris. Țiganul cel cu ursóica vędușă, vędând, că notarul se cam gândesce îi dice:

— După cum te vęd, Domnule notar, ai să ne ții prea mult cu contractul.

Fiind-cá noi ne grăbim, te rog scrie contractul după cum ți-l voiș spune eu.

— Bine, fiă așa! Eu soriu și tu dicteză-mi, țigane!

Țiganul încep:

— Eu, Ión Bălănoiu,

Vęd ursóica mea cu numele Mariușă

Dumniaiui Stan Cotoi

Amędoi din satul Stăncuța.

A vędut'o

A plăcut'o;

A cântat'o,

A jucat'o;

Bani a dat

Ursóica a luat.

Și ca să nu mai fiă nici o invălmășelă între noi, trage-i dunga și-i ți zapis.

Iscălesce acum logofete și-i pune pecetea, apoi haid să-i bem aldămașu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Órele sorții.

Dela mieșul nopții și până la 6 óre dimineța este timpul, când viața omului și a animalelor e pusă mai tare la probă. Ómenii greu bolnavi mai ales în órele aceste mor, pentru aceea se și socotesc aceste óre, ca cele mai critice. Medicii numesce acest timp „órele sorții”.

De când pórtă ómenii lângă numele de botez și nume de familie?

Popórele din vechime avea numai un nume. Pentru-ca să-i deosebescă mai de aproape, membrilor din familie li-se dedeau mai multe porecle, ca de es. „tinerul”, „bătrânul” etc. său că li-se dedea porecle după numele locuinței ori a ținutului de unde își trageau originea. Se mai puneau porecle și după unele fapte vitejesci ale lor, ca de exemplu Scipio Africanus. La Romani erau și nume proprii ca de es. Marcus Tullius Cicero, Marcus Iunus Brutus, Marcus Antonius Creticus etc. După lăptirea creștinismului mulți își luau pe lângă numele vocativ (de strigare) încă un alt nume de botez, al vre-unui sfint, său al vre-unui ținut, de es. Antoniu de Padua etc. În evul mediu se introduse și oonumele său numele de famină și se numeau după ținuturi, după ocupațiune etc. Mai întâi se introduse oonumele la clasa înaltă și mai târziu la cei-laiți. În Germania oonumele au fost introduse la toți locuitorii în suta a 16-a.

Porunca împératului din Japonia.

Împératul Japoniei a dat poruncă, că ori-care om din împérația lui ar provoca pe cineva la duel, ori ar primi un duel, să fiă pedepsit dela 6 luni până la 2 ani închisóre. Dăcá ministrul unguresco de honvești Fejervary ar trăi în Japonia, ar trebui acum să stea în închisóre, er nu pe băncile ministeriale. În închisóre ar trebui să fiă și la noi locul unui ministru, care umblă cu ducele.

Cea mai mică biserică din lume.

Biserica cea mai mică din lume este fără indoelă biserica „St. Lorenz” de pe insula Wight. Biserica acésta este lungă de 6 metri, largă de 3 2/3 metri și înaltă de 2 1/2 metri.

Căendarul săptămănei.

MARTIE. are 31 zile. GERMĒNAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dom.	24 † Sfintete Pasci	5 † Pasci
Luni	25 † Sf.P. Bunavest.	6 † Pasci Celest
Marti	26 Arche. Gavril	7 Herman
Mer.	27 Cuv. M. Matrona	8 Adalbert
Joi	28 C. Ștefan f. de m.	9 Maria Clem.
Vin.	29 Păr. Marcu	10 Ezeckiel
Sâm.	30 C.p. Ión d. Scărar	11 Leone pp.

Țergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 29 Martie de 14687 capete, la 30 Martie au intrat — capete și au eșit 262, rămă-nând la 31 Martie un număr de 14,425 capete. Se notéză marfa: ungurescă veché

grea dela — or. până la — or marfa ungurescă tineră grea dela — or. până la — or, de mijloc dela 47.— or. până la 48— or. ușóră dela 45.— or. până la 46.— or.

Marfa țerănescă grea dela — până la — or. de mijloc dela — or. până la — or. ușóră dela — or. până la — or.

Marfa sərbescă, grea dela — or. până la — or. Transito, mijlociă grea dela — or. până la — or. transito ușóră dela — or. până la — or.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 3 Aprilie. st. n. 1896

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	5	50
„	Grău mijlociu	5	30
„	Grău mai slab	4	80
„	Grău mestecat	3	30
„	Săcară frumósă	3	70
„	Săcară mijlociă	3	30
„	Orz frumos	2	90
„	Orz mijlociu	2	70
„	Ovės frumos	2	40
„	Ovės mijlociu	—	—
„	Cucurnz	3	20
„	Mălaiu	5	—
„	Mazăre	6	—
„	Linte	8	—
„	Fasole	6	—
„	Sămēntă de in	7	30
„	Sămēntă de cânepă	5	20
„	Cartofi	—	75
„	Măzëriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	41
„	Carnea de porc	—	48
„	Carnea de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prospăt	21	—
„	Său de vită topit	32	—

Bursa de București

din 1 Aprilie n. 1896.

Valori	D. b. b. b.	Scad. cup.	Cu bani gata
Rentă română perpetuă 1876	5 1/2%	Apr.-Oct.	100 —
Renta amortisabilă	5 1/2%	„ „	98 —
„ (Impr. 1892)	5 1/2%	Ian.-Iul.	99 3/4
„ din 1893	5 1/2%	„ „	99 3/4
„ 1894 int. 6 mil.	5 1/2%	Apr.-Oct.	94 1/2
„ (Impr. de 32 1/2 mil.	4 1/2%	Ian.-Iulie	85 3/4
„ (Impr. de 50 mil.	4 1/2%	„ „	86 —
„ (Imp. de 274 m. 1890	4 1/2%	„ „	86 —
„ (Imp. de 45 m. 1891	4 1/2%	„ „	85 1/4
„ (Im. de 120 iul. 1894	4 1/2%	„ „	86 —
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6 1/2%	Mai.-Nov.	101 7/8
Oblig. Casei Petșunilor fr. 300	10	„ „	286 —
Oblig. comunei Bucureșci 1883	5 1/2%	Ian.-Iul.	96 3/4
„ „ din 1884	5 1/2%	Mai.-Nov.	—
„ „ din 1888	5 1/2%	Ian.-Dec.	—
„ „ din 1890	5 1/2%	Mai.-Nov.	97 1/4
Scrisuri fonciare rurale	5 1/2%	Ian.-Iulie	91 1/2
„ „ urbane Bucureșci	6 1/2%	„ „	100 1/2
„ „ Iași	5 1/2%	„ „	81 3/4
Oblig. Soc. de basalt artificial v. N.	6 1/2%	„ „	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1542.
Banca agricolă	500	150 v.	195 —
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	412.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	424.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	326 —
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	214.—
Soc. Rom. de Hârtie ult.	100	„ „	—
„Patria“ Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	„ „	100.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—
„ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	100	„ „	—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 lei	100	„ „	—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—
20 franci aur	—	„ „	20 07

S C O M P T U R I :

Banca naț. a Rom.	5 1/2%	Paris	2 1/2%
Avansuri pe efecte	6 1/2%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuner	5 1/2%	Berlin	3 1/2%
Londra	2 1/2%	Belgia	3 1/2%
Viena	5 1/2%	Elveția	3 1/2%

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 April 1896.

Renta ung. de aur 4 1/2%	122.—
Renta de coróne ung. 4 1/2%	99.—
Impr. oail. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.75
Impr. oail. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.35
Oblig. oail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone.	96.75
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.10
Losuri din 860	147.50
Acții de ale Băncei austr. ungară.	931.—

Napoleonori.	9.53 1/2
Mărfi imperiale germane	58.77 1/2
London vista	120.35
Paris vista	47.72 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.30
Note italiene.	43.50

Cursul pietei Braşov.
Din 4 April 1896.

Banote rom. Camp.	9.48	Vënd.	9.52
Argent român. Camp.	9.42	Vënd.	9.47
Napoleon-d'ori Camp.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeni Camp.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble ruseşti Camp.	127 1/2	Vënd.	1.28
Mărfi germane Camp.	58.50	Vënd.	59.05
Lire turceşti Camp.	10.60	Vënd.	10.90
Soris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Cursul losurilor private
din 31 Martie 1896

	cump.	vind.
Basilica	6.90	7.40
Credit	202.—	203.—
Clary 40 fl. m. c.	50.50	59.50
Navig. pe Dunăre	139.—	143.—
Innsbruck	28.—	29.—
Krakau	26.25	27.—
Laibach	21.75	22.75
Buda	62.—	63.25
Palfy	60.50	61.25
Crucea roşie austr.	13.50	19.—
dto unğ.	10.75	11.25
dto ital.	11.75	12.50
Rudolf	24.50	26.—
Salm	69.25	70.25
Salzburg	27.—	28.—
St. Genois	71.50	72.50
Stanislau	43.—	45.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50	70.—	74.—
Waldstein	61.—	63.—
Sârbesci 3%	34.—	35.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. unğ. 4%	123.75	124.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 1 Aprilie n. 1896.

Săminte	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	6.95	7.05
Grâu dela Tisa	80	7.—	7.10
Grâu de Pesta	80	6.95	7.05
Grâu de Alba-regala	80	6.95	7.05
Grâu de Bácska	80	7.05	7.15
Grâu unğ. de nord	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soial	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară		70—72	6.30	6.35
Orz	nutreţ	60—62	4.70	4.90
Orz	de vinars	62.64	5.15	5.80
Orz	de bere	64.66	—	—
Ovăs		89.41	6.25	6.60
Cucuruz	bănăţ.	75	—	—
Cucuruz	altu soial	75	—	—
Cucuruz		—	—	—
Hirişcă		—	—	—

Productediv.	Soial	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luternă unğur.	31.—	37.—
—	transilvană	—	—
—	bănăţenă	—	—
—	roşiă	28.—	30.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—	—
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
—	dela ţeră	—	—
—	svântată	44.—	44.50
—	afumată	—	—
Său		—	—
Prune	din Bosnia în buţi	12.75	13.—
—	din Serbia în saci	10.75	11.—
Lictar	slavon nou	16.—	16.50
—	bănăţenesc	14.50	15.—
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoşi	ungureşti	—	—
—	sârbesci	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbină strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
—	Drojdinţe de spirt	—	—

Nr. 150—1896.

Publicare de licitaţiune.

In 12 Aprilie st. n. a. c. la 9 ore a. m. se va ţinea în cancelaria subscrisului Comitet (strada urezului Nr. 6) licitaţiune minvendă pentru clădirea unei şcole elementare cu 2 clase şi superedificate în comuna Ohaba, comitatul Făgăraşului.

Acésta se aduce la cunoştinţa publică cu adausul, că fiă-care licitante e obligat a depune 5% în bani gata seu în hârtii garantate de stat a sumei de exclamare 6196 fl. v. a. Oferte în scris, provădute cu vadiu se primesc până la începerea licitaţiunei.

Planul, preliminarul şi condiţiunile specialî de clădire se pot vedea în amintita cancelariă dela 8—12 ore a. m. şi dela 3—6 ore p. m.

Sibiiu, în 1 Aprilie 1896.

Comitetul administrativ de fondul şcolar al foştilor grăniţeri din regimentul român I.

951,2—2

Intr'unul dintre cele dintâin salone de tuns, ras şi frisat din Braşov, **póte fi primit ca învătăcel** un tiner român din familiă bună, în etate de 13—14 ani, care se posedă şi limba maghiară. A se adresa la salonul de frisat al D-lui Ludovic Kászoni (înainte Krischan) în strada Vămii Nr. 20.

2—2.

Picăturile de stomach

Maria-Zeller

carî au efect escelent în contra tuturor hólelor de stomach, sunt un **medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă**, la lipsă de apetit, slăbiciunea stomachului, respiraţiă cu miros greu, vënturi, răgăolă, colică, catar de stomach, flegmă, gălbinare, grătă şi vomare, constipaţiă, şi la durere de cap, încărcarea stomachului cu mănăcări şi hēuturi, limbrici, suferinţe de splină, ficat şi hemoroide ca mijloc aprobat şi sigur de vindecare.

La bólele indicate s'a constatat picăturile Maria-Zeller ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimoni. Preţul unei sticle cu prescrierea de întrebuiţare 40 cr. Sticla mare 70 cr. Expediţiă centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kremsier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a căror embalage este lipită o fâşiă verde cu cuvintelo: „Bezeuge die Echtheit“ cu subscrierea mea.

Picăturile Maria-Zeller veritabile se află: în Braşov: farmaciile *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellermen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert.* Hosszufalu: farmacia *Carl Gross.* Csernătfalu: farmacia *Josef Drodloff.*

Subscriese aduce la cunoştinţa On. părinţi că va deschide **Şcolă froebeliană (Kindergarten)**

Strada orfanilor Nr. 33

cu începerea dela 8 Aprilie atât înainte cât şi după prânđ.

La dorinţa mai multor părinţi, se va cultiva atât limba germană cât şi cea maghiară şi anume înainte de prânđ maghiară şi după prânđ germană. Metoda froebeliană.

Regine Roth şi Adele Köpe.

Atelier nou Român de Pălării şi Căciuli

VASILE MEŞOTA

Strada Orfanilor Nr. 3. (Impăratul Roman) în Braşov.

Am onóre a aduce la cunoştinţa On. Public, că după o pracsă de 14 ani, ca sodal (calfă) de pălărier,

am deschis o

Prăvăliă de Pălării şi Căciuli,

sub conducerea mea propriă, asortând-o cu tóte soiurile şi fásonele de pălării de pislă, mătase, Cilindre de pluş şi Ciacuri precum şi Pălării de pale, după moda cea mai nouă şi cu preţurile cele mai moderate.

Tot-odată fac cunoscut On. Public, că Cilindrele cumpărate din prăvălia mea se calcă cu ferul gratuit.

Cu deosebire recomand binevoitórei atenţiunii a On. D-ni Preoţi asortimentul meu bogat de

Pălării preoţesti atât pérose, cât şi linse,

precum şi Căciuli (Vesuri) preoţesti pérose, bune şi frumoşe, trimiţându-se prin poştă ori şi unde.

Tot-odată recomand On. Public pentru iernă tóte soiurile de Căciuli, de Persian, Astrahan, Pluş şi altele.

Primesc tot-odată ori-ce

Reparaturî

ce cad în specialitatea Pălăriiilor şi a Cilindrelor esecutându-le prompt, bine şi ieftin.

Rugându-mă de On. Public a mă sprijini cu preţuitele comande, asigurând, că imi voi da tótă silinţa de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt

cu tótă stima:

VASILE MEŞOTA,
pălărier.

Hotel Bucarest

Subscrişii au onóre a aduce la cunoştinţa On. Public, că cu începerea din 1 Aprilie am primit noi

Hotel Bucarest,

pe care până la 1-a Mai î-l vom pune la dispoziţiă On. public arangiat cu totul din nou cu cel mai mare confort, sub conducerea şi supraveghiare personală a D-lui Erdélyi Ede.

Basaţi pe renumele ce i-a succes D-lui Erdélyi Ede a şi-l câştiga din partea On. public călător, ca fost antreprenor a Hotelului „Europa“ (sub numele de Weisz). Sperăm că sprijinul ce l'am avut atunci, vom fi norocoşi de al avé şi în viitor în urma serviciului nostru în tóte privinţele mulţamitor.

950,2—3

Erdélyi şi Reisz.

Prima asociaţiă de economii şi ajutorare din Braşov.

FONDATA 1884.

Subscrisa asociaţiune **primesce:**

Depunerî dela membrii cu netto 5% şi **depu-**nerî cu 4 1/2 fără nici un scădământ, pentru dare.

Escomptéză Poliţe comerciale cu 5 1/2%.

Acordéză împrumuturi pe poliţe şi hipotece cu interese culante.

Acordéză avansuri pe hârtii de valóre, de tot felul, losuri, monede etc. — Plata se póte efectua după cum va conveni debitorului.

Deschide credite cu conto-curent sub condiţii fórté culante.

Brassói Első Takarék

és

Önsegélyző-Szövetkezet

Mihail-Weissgasse Nr. 4.

Prima asociaţiă de economii şi ajutorare din Braşov.

FONDATA 1884.

Órele de birou dela 8 până la 12 1/2.

Órele de birou dela 8 până la 12 1/2.

Ultima tragere principală.

Loteriei ungare de classă

încuviințată de stat.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

UN MILION CORÓNE.

Tragerea în fiă-care și de lucru dela 12—28 Maiu 1896.

Câștiguri	Coróne	Coróne
1 Premiu	600000	= 600000
1 "	400000	= 400000
1 "	300000	= 300000
1 "	200000	= 200000
1 "	100000	= 100000
2 "	40000	= 80000
2 "	20000	= 40000
5 "	10000	= 50000
10 "	8000	= 80000
34 "	6000	= 204000
100 "	2000	= 200000
200 "	1000	= 200000
2650 "	200	= 530000
22000 "	150	= 3300000

Din aceste 57 câștiguri principale cel care va eși la urnă câștigă premiul de 600,000 coróne.

25,007 câștiguri și 1 premiu; total 6.284,000

Prețurile losurilor de cumpărat III-a clasă:
 pentru $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$
fl. 60.— 30.— 6.— 3.—

Losurile de clasa II, pentru clasa a III, sunt a se reînoui pe lângă trimiterea losurilor de clasa a II-a și solvirea prețurilor de reînoui și adecă; pentru $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{20}$ los
fl. 20.— 10.— 2.— 1.—

cel mult până în 2 Maiu. Impună cu prețul original al losurilor se se trimite pentru porto și lista de tragere 25 cr.

Losuri recomandă și trimite după primirea banilor, prin mandat postal, seu cu rambursă.

CARL HEINTZE, Budapest

Adresa de Telegram: LOTTOHEINZE BUDAPEST.

Servitenplatz 3.

Specialitate contra Ploștitorilor, Păreșilor, Molii, Gândacilor de bucătărie, Molii, Paraziți pe animale domestice etc. etc.

Zacherlin

are efect miraculos! Nu există alt mijloc de a prăpădi ori și ce insecte, de aceea îl laudă milioane de cumpărători; și e foarte cautat. Semnele sunt: 1) Sticla sigilată. 2) Numele: „Zacherlin.“

Se afla de vânzare: în Brașov: La Domnii I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoții, Emil Por, Karl Irk, Franz Kelemen farmacist, Julius Müller, Carol Schuster farmacist, Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farm., Succesorul Anton Zeriff, Julius Hornung farmacist, Heinrich G. Obert, Ferdinand Jekelius farmacist, Victor Roth farmacist, Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioan Dușoiu et Fiu, Fritz Geisberger, Fritz Czekely, K. Zerbes. — În Făgăraș: La Domnii Richard Klein farmacist, M. A. Gräser, I. Iarosch, Heinrich Schul, Alexander Nehrer, Jacob Fleisig. — În Căhul: La Domnii Ernst Wolff, Eduard Victor Melas.

Kathreiner
 CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretutindeni. - 1/2 Chilo 25 cr.

Ce e a lui Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin modul de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin acesta, fără de celelalte avantagii, se deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și ieftin surrogat la cafeaua de boane. E un produs curat al naturii în boane întregi și se usează cu mare avantajiu în locul celei necantabile.

in locul acelor surrogat pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mil de familii. Și pură adecă fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură gustosă.

Nici o gospodină conșciențioasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, se nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai se fie cu luare aminte la netrebnicele imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunii și se considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner” nu poate și nu-i permis se se vândă cumpenit, sau în altfel de pachetaziu.

